

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

03.02.2022 nr LVK-M-0014

Projekti "Hoolekandeteenuste arendamine peresisese hooldaja hoolduskoormuse vähendamiseks erivajadusega noore hooldamisel" raames teenuse osutamise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lõike 2 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega sätestatakse Tartu linna ja Sihtasutuse Tartu Perekodu Käopesa projekti „Hoolekandeteenuste arendamine peresisese hooldaja hoolduskoormuse vähendamiseks erivajadusega noore hooldamisel“ raames teenuse saamine ja teenuse osutamine.

§ 2. Teenuse eesmärk

Teenuse eesmärk on sügava või raske liitpuudega 18-25-aastase noore tööealise pereliikme hoolduskoormuse vähendamine ning tööturule sisenemise või tööturul jätkamise toetamine.

§ 3. Teenuskohtade arv

Projekti „Hoolekandeteenuste arendamine peresisese hooldaja hoolduskoormuse vähendamiseks erivajadusega noore hooldamisel“ mahust lähtuvalt võimaldatakse teenust perioodil 2021-2023 kuni 100 isikule.

§ 4. Teenus

(1) Teenus käesoleva määruse tähenduses on:

- 1) koduhooldus;
- 2) intervallhooldus või
- 3) nõustamine.

(2) Koduhooldust osutatakse isiku kodus. Koduhooldusel toimub isiku abistamine hooldus- ja hügieenitoimingute tegemisel, ravimite manustamisel, söömisel ning teistes hooldusega tavapäraselt kaasnevates tegevustes. Koduhoolduse täpsem korraldus kajastatakse teenuse osutaja koostatavas hooldusplaanis.

(3) Intervallhooldust osutatakse väljaspool isiku kodu selleks spetsiaalselt kohandatud ruumides. Intervallhooldust võib osutada ööpäev läbi. Intervallhooldusel tagatakse teenusel viibija järelevalve. Intervallhooldusel abistatakse hooldustoimingutel, söömisel, ravimite manustamisel ja teistes väljaspool kodu toimuva hooldusega tavapäraselt kaasnevates tegevustes. Intervallhoolduse täpsem korraldus kajastatakse teenuse osutaja koostatavas hooldusplaanis.

(4) Nõustamist osutatakse sügava või raske liitpuudega 18-25-aastase noore perekonnaliikmetele. Nõustamine toimub telefoni teel ja teenust osutavad oma pädevuse piires sotsiaaltöötaja, kogemusnõustaja, hingehoidja ja psühholoog.

(5) Koduhooldust ja intervallhooldust võimaldatakse ühel aastal vähemalt kaks korda, korraga kuni kaks nädalat. Nõustamist võimaldatakse vastavalt soovija vajadusele.

§ 5. Teenuse hind

(1) Teenus on saajale tasuta.

(2) Teenuse hulka ei kuulu:

- 1) toitlustamine;
- 2) ravimid;
- 3) isiklikud hooldusvahendid nagu mähkmed jms;
- 4) muu isikule vajalik spetsiifiline toode või vahend.

(3) Intervallhooldusel tagatakse toitlustamine teenuse saaja kulul kohapeal.

§ 6. Teenuse sihtgrupp

(1) Teenust osutatakse sügava või raske liitpuudega 18-25-aastasele noorele ja teda hooldavale tööealisele või muule pereliikmele.

(2) Sügava või raske liitpuudega 18-25-aastase noore ja tema vähemalt ühe täisealise hoolduskoormusega pereliikme rahvastikuregistrisse kantud elukoht peab olema Tartu linn.

§ 7. Teenuse saamine

(1) Teenust võimaldatakse käesoleva määruse paragrahvis 6 nimetatud teenuse sihtgruppi kuuluvale isikule (edaspidi *teenuse saaja*).

(2) Teenuse sihtgruppi kuuluvad isikud teeb kindlaks Tartu Linnavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialist sotsiaalhoolekande seaduse paragrahvi 141 lõikes 1 nimetatud sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (edaspidi *STAR*) andmete alusel.

(3) Sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialist teavitab teenuse sihtgruppi kuuluvat isikut teenuse saamise võimalusest. Teenuse kasutamise soovi korral suunatakse isik teenuse osutaja juurde.

§ 8. Teenuse osutamine

(1) Teenust osutab Sihtasutus Tartu Perekodu Käopesa (edaspidi *teenuse osutaja*).

(2) Teenuse saamiseks tuleb teenuse osutajale esitada kirjalik taotlus, milles tuleb märkida vähemalt taotluse esitaja nimi, teenusele võetava isiku nimi, soovitud teenuse liik. Koduhoolduse või intervallhoolduse saamiseks peab taotluses olema ka hooldatava nõusolek teenuse saamiseks.

(3) Kui teenusele võetav isik pole füüsilise või vaimse puude tõttu võimeline kirjalikult oma nõusolekut väljendama, peab teenuse osutaja tegema nõusoleku kindlaks muul viisil.

(4) Teenuse osutaja sõlmib teenuse saajaga lepingu, mis peab sisaldama vähemalt osutatava teenuse liiki, teenuse saaja nime, teenuse osutamise aega ja kohta ning teenuse lõpetamise aluseid.

(5) Koduhooldust ja intervallhooldust osutatakse hooldusplaani alusel. Hooldusplaani koostab teenuse osutaja koostöös teenuse saajaga, vajadusel kaasatakse kompetentne raviasutus. Hooldusplaanis kajastatakse kõik teenuse osutamisel tehtavad toimingud ning nende läbiviimise sagedus.

(6) Teenuse osutaja teavitab sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialisti viie tööpäeva jooksul taasesitamist võimaldaval viisil isikule teenuse osutamisest. Teavitus peab muuhulgas sisaldama osutatud teenuse liiki ning aega.

(7) Sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialist kannab andmed isikule osutatud teenuse kohta STAR-i.

§ 9. Teenuse lõppemine

Teenuse osutamine lõpeb:

- 1) teenuse nõuetekohase osutamise järel;
- 2) teenuse saaja loobumisel;
- 3) muul teenuse osutamist välistaval põhjusel.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 03.02.2022 istungi protokoll nr 8**

Ettekandja: **Mihkel Lees**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Projekti "Hoolekandeteenuste arendamine peresisese hooldaja hoolduskoormuse vähendamiseks erivajadusega noore hooldamisel" raames teenuse osutamise kord" juurde

I Õiguslikud alused

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 5 alusel kuulub volikogu ainupädevusse linna eelarvest finantseeritavate teenuste korra kehtestamine.

Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 14 lg 2 kohaselt on kohalikul omavalitsusel õigus korraldada sotsiaalteenuseid või maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud tingimustel ja korras.

Sihtasustus Tartu Perekodu Käopesa esitas taotluse projekti „Hoolekandeteenuste arendamine peresisese hooldaja hoolduskoormuse vähendamiseks erivajadusega noore hooldamisel“ Euroopa Liidu struktuurvahenditest rahastamiseks. Tartu Linnavalitsus osaleb projektis partnerina, rahastades projekti elluviimist 100 euroga. Tartu Linnavalitsuse tegelik sisuline osalus on sotsiaalka ja tervishoiuosakonna teenistujate tööpanus kogu projekti kestel. Sihtasutuse Tartu Perekodu Käopesa taotlus rahuldati Riigi Tugiteenuste Keskuse 02.09.2021 otsusega nr 11.4-9/1084. Otsuse kohaselt on projekti kogurahastus 39 7850,65 eurot ja projekti läbiviimise periood 23.08.2021-22.08.2023. Otsusega kohustati kehtestama teenuse osutamise tingimused ja kord vastavalt sotsiaalhoolekande seaduse §-le 14.

Käesoleva eelnõuga tehakse ettepanek kehtestada projekti raames osutatava teenuse saamise tingimused ja kord. Teenust osutab Sihtasustus Tartu Perekodu Käopesa, lähtudes projekti rahastamistaotluses kirjeldatud teenuse osutamise viisist.

II Teenusest üldisemalt

Projekti „Hoolekandeteenuste arendamine peresisese hooldaja hoolduskoormuse vähendamiseks erivajadusega noore hooldamisel“ eesmärk on parandada eelkõige erivajadustega noorte (18 kuni 25 aastat) toimetulekut ning toetada nende perede tööturul osalemist vajaduspõhiselt, võimaldades professionaalset abi ja pädevat infot ühest kohast. Projekti partnerite vahelise koostööga tagatakse teenuste loogiline pakett ja ühelt teenuselt teisele üleminek.

Projekti tulemuseks on kvaliteetsem ja mitmekülgsem teenuse osutamine, mis vastab praegusele vajadusele hoolekandesüsteemis ja on tänane tegelik vajadus erivajaduse- või progresseeruva haigusega noore hooldamisel ja toetamisel. Teenuse arendus toimub koosloome meetodil, kus lähtutakse sihtrühma vajadusest. Hoolekandeteenuse osutamisel luuakse Tartu linna erivajadusega noore suure hoolduskoormusega peresisesele hooldajale paremad tingimused töö käimiseks, töö leidmiseks ja töö säilitamiseks. Projektis seatud eesmärkide täitmine mõjutab sotsiaalset sidusust ja võrdsete võimaluste tagamist ühiskonnas.

Teenuse sihtgrupp on sügava või raske liitpuudega 18-25-aastase noor ja tema pere, eelkõige tööealine hoolduskoormusega pereliige, kes saab hooldamise vastutust jagada ning olla seeläbi tööturul aktiivsem. Lisaks saavad psühholoogi, hingehoidja ja kogemusnõustaja abi ka peres kasvavad õed-vennad ning teised lähedased.

Teenuse laiem eesmärk on arendada senist asendushooldust intervallhoolduse ja koduhoolduse suunal, mis on eelkõige suunatud kodus elavale sügava- või raske liitpuude abivajadusele vastava seisundiga noorele ja tema perele, et suurendada erivajadusega ja progresseeruva haigusega noore igapäevast toimetulekut, ühtlasi säilitades tugivõrgustikku, mis pole seni olnud piisavalt toetatud.

Projekti raames luuakse 86 intervallhoiu ja 14 koduhoolduse kohta, nõustamist võimaldatakse kõigile intervallhoiu ja koduhoolduse saajatele.

Pereliikmetele hoolduskoormusest puhkust ja hingeabi andes suureneb erivajadustega noore toimetulek ja tõuseb hoolduskoormusega pereliikme tööturul osalemismäär. Teenuse arendamiseks, laiendamiseks ja kvaliteedi tõstmiseks on vajalikud ruumid olemas, need kohandatakse hooldatavat ja personali toetavaks. Arendatav nõustamisteenus annab abivajajale tuge, toetades kogu pere toimetulekut ennetavalt.

III Regulatsiooni selgitused

1. Eelnõu §-des 1-3 sätestatakse määruse reguleerimisala, selgitatakse teenuse eesmärki, mis sisuliselt kattub projekti rahastamisaotluses esitatud eesmärgi ja teenuse sisu kirjeldusega, ning tuuakse välja teenuskohade arv, mida projekti mahust ja rahastamisest tulenevalt on võimalik täita.
2. Eelnõu § 4 lõige 1 loetleb pakutavad teenused ning lõiked 2 kuni 4 annavad üldise ülevaate iga teenuse olemusest koos selgitusega, et teenuse täpsem korraldus kajastatakse teenuse osutaja koostatavas hooldusplaanis. Teenuse sihtgruppi silmas pidades on jäetud võimalus kaasata hooldusplaani koostamisse ka kompetentne raviasutus. Paragrahvi lõige 5 sätestab teenuse miinimumkordade arvu, mida ühel aastal on võimalik saada. Ühe teenuse saamine ei piira ega välista teise teenuse saamist, näiteks tervises seisundi muutumisel võib intervallhoolduse asendada koduhooldusega või vastupidi.
3. Eelnõu § 5 lõige 1 sätestab üldise põhimõtte, et teenus on saajale tasuta. Samas kuna nii intervall- kui koduhooldust saab pidada nn kestvusteenuseks, teenus võib kesta tunde, intervallhooldus isegi ööpäev või kauem, on tõenäoline, et teenuste kestel tekib hooldataval vajadus süüa, manustada ravimeid, kasutada/vahetada isikuhooldusvahendeid või teisi hooldatavale spetsiifiliselt vajalikke asju, mida aga teenuse hinna sisse pole arvestatud. Seega on oluline, et teenuse saaja teaks, mis teenuse hulka ei kuulu ning mille ta peab teenusel viibimise ajal oma kulul tagama. Paragrahvi lõige 2 sätestab avatud loeteluna selle, mis teenuse (hinna) hulka ei kuulu. Teenusest toitlustamise väljajätmisel on arvestatud sellega, et koduhooldusteenuse kasutaja saab sobiva toidu valmistada kodustes tingimustes ise. Intervallhooldusel võimaldatakse soovi korral osta toit mõistliku hinna eest teenuse osutaja pakutavast valikust.
4. Eelnõu § 6 määratleb kriteeriumid, millele peab teenuse saamiseks vastama. Kriteeriume on sisuliselt kaks ning teenuse saamiseks peavad olema täidetud mõlemad. Kriteeriumid on faktipõhised ega vaja eraldiseisvat hindamist. Kuna teenus on mõeldud sügava või liitpuudega 18-25-aastase noorega perele, siis peab teenusele saamiseks olema peres 18-25-aastane sügava või raske liitpuudega noor. Puude raskusastme tuvastamise pädevus on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2² alusel antud Sotsiaalkindlustusametile. Seega kasutatakse käesoleva määruse alusel teenuse saaja väljaselgitamiseks pädeva ametkonna olemasolevat otsust ning vajadust puude raskusastme iseseisvaks tuvastamiseks puudub. Teiseks kriteeriumiks on, et nii sügava või raske liitpuudega 18-25-aastase noore ja vähemalt tema ühe hoolduskoormusega täisealise pereliikme rahvastikuregistrisse kantud ja tegelik elukoht peab olema Tartu linnas.
5. Eelnõu § 7 sätestab teenuse saajate sihtgruppi kuuluvate isikute väljaselgitamise ning nende teenusele suunamise protsessi. Kohalikul omavalitsusel on kohustus lähtuda oma tegevuses hea halduse tavast ning e-riigile omasest põhimõttest, et vajaduse tekkimisel ei küsita inimeselt

korduvalt andmeid ja tõendeid faktilise asjaolu tuvastamiseks, kui teave on riiklikult loodud registris usaldusväärselt olemas ning kohalikul omavalitsusel on sellele teabele juurdepääs.

Sotsiaalhoolekande seaduse §-dest 141 ja 142¹ tulenevalt on valdkonna eest vastutav minister asutanud sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri, mis on riigi infosüsteemi kuuluv keskne andmekogu ning kus muuhulgas on õigus töödelda andmeid isiku elukoha ning puude kohta. Andmekogu kannab lühendnime STAR ning selles olevale teabele on Tartu Linnavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialistil volitatud töötajana juurdepääs olemas. Eelnevast lähtuvalt näebki käesoleva paragrahvi lõige 2 ette, et teenusele saajate sihtgruppi kuuluvad isikud teeb kindlaks sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialist STAR-i andmete alusel.

Sotsiaalkindlustusameti 2021. a andmetel elab terves Tartu maakonnas 67 sügava või raske liitpuudega isikut, Tartu linnas võib nende isikute arv olla ca 50. Kuna teenuskohti luuakse kokku 100, seega pea poole võrra rohkem, siis on võimalik soovi korral tagada teenuse kasutamine kõigile Tartu linnas elavatele teenuse sihtgruppi kuuluvatele peredele. Konkurentsi mittetekkimise tõttu vajadust täiendavate valikukriteeriumite seadmiseks pole ning selguse huvides on paragrahvi lõikes 1 sätestatud, et teenust osutatakse kõigile teenuse sihtgruppi kuuluvatele isikutele.

6. Eelnõu § 8 sätestab teenuse osutamise korralduse. Teenust osutab Sihtasutus Tartu Perekodu Käopesa. Teenuse saamise aluseks on isikute kirjalik tahteavaldus, milles peab koduhoolduse ja intervallhoolduse saamise korral olema ka teenusele võetava isiku nõusolek. Kui teenusele võetav isik pole vaimse või füüsilise puude tõttu võimeline on tahet kirjalikult väljendama, on teenuse osutaja kohustatud selle olemasolu välja selgitama muul viisil. Teenuse osutamiseks sõlmitakse teenuse osutaja ja teenuse saaja vahel leping, milles peab olema sätestatud vähemalt teenusele võetava isiku nimi, teenuse osutamise koht ja periood ning teenuse lõpetamise alused. Samuti peab teenuse osutaja koostama teenuse osutamiseks hoolduskava, milles tuleb täpselt kirjeldada teenuse kestel tehtavad tegevused, nende läbiviimise aeg ja sagedus, samuti muud teenuse osutamist puudutavad olulised asjaolud. Hooldusplaan on vajalik kõigile teenuse osapooltele ning sellest peab nähtuma kogu teave teenuse saajale osutatava teenuse kohta.

Lähtudes sellest, et STAR-i üheks oluliseks eesmärgiks on ka isikule osutatavate sotsiaalteenuste ja -toetuste ning muu abi osutamise menetlemine ja dokumenteerimine, siis on põhjendatud käesoleva määruse alusel isikule teenuse osutamise andmed kanda samuti andmekogusse.

7. Eelnõu § 9 sätestab teenuse osutamise lõppemise alused. Teenuse osutamine lõpeb teenuse nõuetekohasel osutamisel, teenuse saaja loobumisel või muul teenuse osutamist välistaval juhul, nt ühe teenust kasutava isiku raskelt haigestumine või surm.